

ОПРЕДЕЛЕНИЕ

№ 2294

гр. София, 16.01.2024 г.

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 63 СЪСТАВ, в закрито заседание на шестнадесети януари през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: КРИСТИНА Н. КОСТАДИНОВА

като разглежда докладваното от КРИСТИНА Н. КОСТАДИНОВА Гражданско дело № 20221110160614 по описа за 2022 година

за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 129 и чл. 130 от ГПК:

Подадена е искова молба с вх. № 241925/09.11.2022 г. /п.к. 08.11.2022 г./ от „Х.Б.Д.М.“ АД, с ЕИК: ***** против „МВБ Т.Е.Б.Б.“, с ЕИК: *****, доуточнена с молба с вх. № 264730/30.11.2022 г.

След извършена проверка за редовността на исковата молба по реда на чл. 129 от ГПК и отстраняване на установените нередовности, съдът е изпратил препис от исковата молба на ответника по делото с указания за подаване на отговор в едномесечен срок, обективирани в разпореждане по реда на чл. 131 от ГПК.

Съобщението е получено от ответника на 07.04.2023 г. като в дадения срок, а именно на 04.05.2023 г. от ответника е постъпил писмен отговор с вх. № 124886/04.05.2023 г. В така депозирания отговор ответникът е направил изрично възражение за неподведомственост на спора на гражданския съд като се е позовал на арбитражна клауза, обективирана в **чл. 8** от договор за покупко продажба от 23.03.2021 г., сключен между ответника като продавач и ищеца като купувач. Уточнено е че договорът като окончателен такъв е сключен въз основа на предварителен договор – от 14.05.2018 г., който обаче в своя чл. 8 също съдържа идентична клауза за арбитраж.

По тези съображения производството по делото е оставено без движение като на ищеца с разпореждане № 130226/19.10.2023 г. е дадена възможност да изрази становище по направеното възражение за наличие на арбитражно споразумение между страните, обективирано в арбитражна клауза от договор за покупко продажба от 23.03.2021 г., доколкото съгласно разпоредбата на чл. 8, ал. 1 от Закона за международния търговски арбитраж, съдът, пред който е предявен иск по спор, предмет на арбитражно споразумение, е длъжен да прекрати делото, ако страната се позове на него в срока за отговор на исковата молба. Посоченото разпореждане № 130226/19.10.2023 г. е връчено на ищеца на 25.10.2023 г. /на адв. Д./. Въпреки

това в дадения от съда едноседмичен срок съгласно разпореждането ищецът не е изразил становище по възражението за наличие на арбитражна клауза, нито срещу нейната валидност.

При преглед на материалите по делото, съдът намира следното:

Възражението за наличие на арбитражна клауза е направено от ответника в срока по чл. 8, ал. 1 от ЗМТА, поради което е **допустимо**, а разгледано по същество е и **основателно**.

Съгласно чл. 19, ал. 1 от ГПК /Доп. – ДВ, бр. 8 от 2017 г./ страните по имуществен спор могат да уговорят той да бъде решен от арбитражен съд, **освен ако** спорът има за предмет вещни права или владение върху недвижим имот, издръжка или права по трудово правоотношение или е спор, по който една от страните е потребител по смисъла на § 13, т. 1 от ДР на Закона за защита на потребителите. В случая се касае именно за имуществен спор по неизпълнение на договор. Не е налице и някое от предвидените от процесуалния закон изключения, доколкото потребител по смисъла на § 13, т. 1 от ДР на ЗЗП може да бъде само физическо лице, а в случая, както ищецът така и ответникът са търговски дружества.

Арбитражно споразумение е съгласието на страните да възложат на арбитраж да реши всички или някои спорове, които могат да възникнат или са възникнали между тях относно определено договорно или извъндоговорно правоотношение. То може да бъде арбитражна клауза в друг договор или отделно споразумение. Арбитражното споразумение трябва да бъде писмено. Смята се, че споразумението е писмено, ако се съдържа в документ, подписан от страните, или в размяна на писма, телекси, телеграми или други средства за съобщения /чл. 7, ал. 2 ЗМТА in fine/.

Съдът намира, че в настоящия случай е налице валидна арбитражна клауза, уговорена между страните в чл. 8 на окончателния договор за покупко продажба от 23.03.2021 г., както и в чл. 8 от предварителния договор за покупко продажба от 14.05.2018 г.

Както окончателният договор, така и предварителният такъв са подписани от всяка от страните. В тази връзка и съгласно цитирания текст „споровете, възникнали по тълкуването, изпълнението или неизпълнението на договора се решават от Арбитражния съд при Българската търговско промишлена палата, която е юридическо лице със седалище в гр. София в съответствие с Правилника му за ускорени производства“.

Безспорно е че към Българската търговско - промишлена палата е създаден Арбитражен съд, със седалище в гр. София /така и чл. 1 от Устава на АС при БТПП/. Арбитражният съд е индивидуализиран в достатъчна степен. Не би могло да се приеме и че арбитражната клауза е едностранно наложена, доколкото и двата договора са подписани от страните по тях. При съвкупната преценка на изложените по-горе обстоятелства, настоящият съд приема, че страните са уговорили писмено в сключения между тях договор арбитражна клауза, според която при възникнали спорове по изпълнението/неизпълнението на договора за продажба на електрическа

енергия същите да бъдат отнесени за решаване към Арбитражния съд към Българската търговско-промишлена палата. Затова уговорената с чл. 8 от двата договора арбитражна клауза е валидна и е произвела целеното от страните правно действие.

По изложените съображения настоящият състав приема, че приложение намира разпоредбата на чл. 8, ал. 1 от ЗМТА, която предвижда, че съдът, пред който е предявен иск по спор, предмет на арбитражно споразумение, е длъжен да прекрати делото, ако страната се позове на него в срока за отговор на исковата молба. Възражението за наличие на арбитражно споразумение е направено в срока за отговор на исковата молба от ответника и същото е основателно - налице е позоваване на арбитражната клауза, извършено в срок от ответника. Налице е относителна процесуална пречка за разглеждане на делото - наличието на арбитражно споразумение /чл. 19 ГПК/ - така Тълкувателно решение № 4/7.12.2018 г. на ВКС по тълк. д. № 4/2016 г., ОСГК, т.е. налице е неподведомственост на спора на общите съдилища – чл. 15, ал. 1 ГПК.

Искането за разноси, направено от ответника в отговора на исковата молба, е основателно. Съгласно чл. 78, ал. 4 от ГПК ответникът има право на разноси и при прекратяване на делото. В определение № 213/15.03.2010 г. на ВКС по ч.т.д. № 157/2010 г., II т.о. е прието, че при направено в срок възражение по чл. 8, ал. 1 от ЗМТА във вр. с чл. 19 от ГПК, когато намери за основателен отвода на ответника за неподведомственост на спора на арбитражен съд, сезираният съд прекратява производството по делото, но той не само няма задължение, но и правомощие да изпрати делото за разглеждане на договорения от страните решаващ орган, а в определение № 105/11.02.2013 г. на ВКС по ч.т.д. № 975/2012 г., II т.о. в отговор на поставения пред касационния съд процесуален въпрос „при прекратяване на делото поради приет отвод по чл. 8, ал. 1 ЗМТА вр. чл.19 ГПК длъжен ли е държавният съд, пред който е предявен иска да препрати делото на компетентния арбитражен съд и дължат ли се в тази хипотеза разноси в полза на ответника по делото“ освен, че посоченият в предходното определение на ВКС извод за липса на правомощие на държавния съд да препрати делото на арбитражния съд е споделен и подкрепен напълно, е прието от състава на ВКС в отговор на въпроса за дължимостта на разноските в тази процесуална ситуация, че „при наличието на арбитражно споразумение и възражение на ответника, съдът се десезира по време на висиящността на допустим съдебен процес. Иниципирането му от ищеца при несъобразяване с договорената арбитражна клауза съставлява основание за възлагане в негова тежест на направените от ответника разноси до прекратяване на производството по делото поради наличие на относителна отрицателна процесуална предпоставка за продължаване на неговото развитие“. В определение № 791/06.12.2012 г. на ВКС по ч. т.д. № 657/2012 г., I т.о., отново е посочено, че аналогично на внесената държавна такса, направените от ответника разноси до момента на прекратяването имат своето процесуално основание, тъй като прекратяването не настъпва по силата на закона, нито се касае за процесуална пречка, за която съдът следи служебно. Разноските са

провокирани от несъобразяване ищеца с договорената арбитражна клауза - относителна отрицателна процесуална предпоставка за допустимостта на производството, от което следва, че ищецът следва да понесе и неблагоприятните последици от последващото му прекратяване, при позоваване на ответника за съществуването ѝ, в срока по чл. 8, ал. 1 вр. с § 3 ПЗР на ЗМТА. Същото е прието и в практиката на инстанционните съдилища – напр. определение № 2242/14.10.2013 г. на Софийски апелативен съд по в.ч.гр.д. № 3409/2013 г., определение № 565/30.10.2017 г. на Пазарджишки окръжен съд по в.ч.гр.д. № 728/2017 г., определение № 1585/15.07.2013 г. на Софийски апелативен съд по в.гр.д. № 2664/2013 г.

Към отговора на исковата молба е приложен договор за правна защита и съдействие от 28.04.2023 г. със заплатено в брой адвокатско възнаграждение в размер на 2040 лева - с отбелязването в договора е изпълнено изискването на т. 1 от Тълкувателно решение от 06.11.2013 г. на ВКС по тълк. дело № 6/2012 г. ОСГТК, което адвокатско възнаграждение следва да бъде присъдено на ответника. Адвокатското възнаграждение се претендира с ДДС, като без ДДС същото възлиза на 1700 лева. Предвид цената на иска – общо 14539 лева – възнаграждение от 1700 лева не е прекомерно, а е в минималния размер.

В тази връзка следва да се отбележи и че претендираните разноски за адвокатско възнаграждение подлежат на присъждане с ДДС, при положение, че са заплатени ведно с начисления ДДС (в този смисъл е и трайната съдебна практика – напр. Определение № 109 от 18.02.2016 г. на ВКС по ч. т. д. № 1983/2015 г., I т. о., ТК).

По отношение на държавната такса внесена от ищеца същата не подлежи на връщане по следните съображения: по силата на чл. 15, ал. 1 от ГПК съдът следи служебно дали заведеното дело е подведомствено на съда. От друга страна, страните по имуществено спор могат да уговорят той да бъде решен от арбитражен съд, като сключат арбитражно споразумение за отнасяне на спора пред арбитражен орган - чл. 19 от ГПК. За разлика от общия случай на неподведомственост на делото, когато спорът следва да се разгледа и реши от орган извън системата на гражданските съдилища, за наличието на арбитражно споразумение съдът не следи служебно. Съгласно чл. 8, ал. 1 от ЗМТА, приложим и за арбитражни споразумения между страни със седалище в Република България /§ 3 ПЗР на ЗМТА/, съдът, пред който е предявен спор, предмет на арбитражно споразумение, е длъжен да прекрати делото, ако страната се позове на него в срока за отговор на исковата молба. Следователно предявеният иск пред съда е допустим и подведомствен на съдилищата, ако не е заявен отвод от ответника за неподведомствеността му поради наличието на арбитражна клауза. Недопустимостта съдът да се произнася служебно по подведомствеността в тази хипотеза обуславя и редовност на процесуалните действия по администрирането на делото, включително и събирането на държавна такса. При наличието на арбитражно споразумение и възражение на ответника, съдът се десезира по време на висиящността на допустим съдебен процес, поради което внесената държавна такса не подлежи на връщане, т.е. при прекратяване на производството по делото поради заявен отвод за неподведомственост на

спора с оглед наличието на арбитражна клауза, внесената държавна такса не подлежи на връщане /така определение № 459/06.07.2012 г. на ВКС по ч.т.д. № 226/2012 г., I т.о., определение № 791/06.12.2012 г. на ВКС по ч. т.д. № 657/2012 г., I т.о., определение № 1585/15.07.2013 г. на Софийски апелативен съд по в. гр. д. № 2664/2013 г./.

По тези съображения и настоящото производство следва да бъде прекратено без делото да се изпраща на БТПП.

Водим от горното, съдът

ОПРЕДЕЛИ:

ПРЕКРАТЯВА производството по гр.д. № 60614/2022 г. по описа на Софийския районен съд, образувано по искова молба на „Х.Б.Д.М.“ АД, с ЕИК: ***** против „МВБ Т.Е.Б.Б.“ АД, с ЕИК: ***** поради направено от ответника „МВБ Т.Е.Б.Б.“ АД в срока за отговор на исковата молба възражение за наличие на арбитражна клауза, което води до неподведомственост на исковите претенции на гражданския съд.

ОСЪЖДА „Х.Б.Д.М.“ АД, с ЕИК: ***** и адрес на управление: гр. *****, **ДА ЗАПЛАТИ** на основание чл. 78, ал. 4 от ГПК на ответника „МВБ Т.Е.Б.Б.“ АД, с ЕИК: ***** и адрес на управление: гр. ***** сумата от **2040 лева с ДДС** – разноски за адвокатско възнаграждение по гр.д. № 60614/2022 г. по описа на Софийския РС.

ОПРЕДЕЛЕНИЕТО подлежи на обжалване с частна жалба пред Софийски градски съд в **едноседмичен** срок от връчването му на ищеца.

Препис от определението да се връчи на **страните**, доколкото прекратяването е **след срока** по чл. 131 от ГПК.

Съдия при Софийски районен съд: _____